

بررسی فاصله زمانی انجام تحقیق تا انتشار مقالات در مجلات علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور

دکتر احمد شبیانی^۱، مهندس ناصر ولانی^۲، دکتر لیلا رمضانی^۳، دکتر محسن مهرشادیان^{۴*}

دکتر افشین مراجمی^۵، دکتر علی مائری^۶، آزاده همامی^۷

۱. استادیار، گروه ارتودنسی، واحد دندانپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی

۲. هیئت علمی، واحد دندانپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی

۳. دندانپزشک عمومی

۴. دانشیار، گروه جراحی فک و صورت، واحد دندانپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی

۵. دانشیار، گروه فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۶. مدیر پژوهشی، واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

چکیده

سابقه و هدف: یکی از چالشهای آسیب‌گذار در کیفیت تحقیقات، طولانی بودن فواصل تحقیق تا اعلام وصول به مجله، تأییدیه و انتشار مقالات است. نظر به عدم اطلاع از وضعیت آن، این تحقیق روی مجلات دارای رتبه علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور در سالهای ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی، کلیه مقالات واجد شرایط بر مبنای فواصل زمانی گزارش شده بر حسب ماه تعیین وضعیت گردیدند. حد مجاز فواصل فوق (تاخیر) بر اساس نتایج مطالعه "دلفی" از پژوهشگران و سردبیران مجلات علوم پزشکی تعیین شد به این ترتیب که اگر مدت انجام تحقیق تا اعلام وصول بیش از شش ماه و فاصله بین اعلام وصول تا صدور تاییدیه بیش از شش ماه و فاصله زمانی بین صدور تاییدیه تا انتشار بیش از سه ماه بود، بعنوان تاخیر تلقی شد و نقش نام مجله، رشته تخصصی، تعداد نویسندگان، نوع طراحی، کیفیت منابع (عمر و نوع منبع، تعداد منابع فارسی، کتاب یا مقاله)، سازمان حمایت کننده طرح، بعنوان عوامل مرتبط با تاخیر در زمانهای مورد بررسی با استفاده از آزمون کای دو مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: طی مدت مورد بررسی، ۵ مجله و تعداد ۴۷۴ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. تاخیر در فاصله انجام تحقیق تا اعلام وصول به میزان ۸۵٪، تاخیر از اعلام وصول تا صدور تاییدیه ۵۷/۴٪ و تاخیر از صدور تاییدیه تا انتشار ۱۹/۴٪ بود. بطور کلی در هر سه زمینه فوق ۳۹/۵٪ تاخیر وجود داشت. میزان تاخیر در نوع مجله، منابع قدیمی‌تر و منابع فارسی کمتر وجود داشت ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد تاخیر در فواصل مورد بررسی وجود دارد و با توجه به تبعات شناخته شده آن اقدامات لازم برای کاهش فواصل آن ضروری است.

واژگان کلیدی: فاصله زمانی انجام تحقیق تا تهیه مقاله، فاصله زمانی اعلام وصول تا صدور تاییدیه، فاصله زمانی صدور تاییدیه تا

انتشار.

مقدمه

یکی از دغدغه‌ها و نگرانی‌ها در جامعه علمی دندانپزشکی مساله فاصله طولانی تحقیق تا انتشار آن است. فاصله انجام

تحقیق تا انتشار آن را تا ۱۶ ماه (۱/۳۵ سال) گزارش کرده‌اند (۱). هر مقاله پیش از آنکه انتخاب یا رد شود در یک فرایند ارزیابی دقیق قرار می‌گیرد و فاکتورهای ارزیابی از جمله: استانداردهای اساسی نشر مقاله، محتوا، بین‌المللی بودن هیئت تحریریه و نویسندگان و نیز داده‌های زمان‌بندی چاپ و رعایت مقررات نشر در فرایند داوری قرار می‌گیرد (۲). بدیهی است که یک دوره زمانی طولانی برای انتشار یک مقاله از میزان نو

*نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر محسن مهرشادیان؛ تهران، خیابان پاسداران، نیستان دهم، واحد دندانپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی؛

پست الکترونیک: Dr.m.mehrshadian@dentaliau.ir